GAZETA KRAKOWSKA

No 25.

Z KRAKOWA DNIA 28. MARCA 1813 Roku W NIEDZIELĘ.

Z Krzeszowic d. 21. Marca.

Przybycie tu JO. Xcia Wodza Naczelnego, dnia 18 Marca r. b. nad wieczorem sprawiło, iż dzień nadchodzący 19 Marca obchodzin Uroczystości Imienin JO. Xcia stanie się dla tuteyszych okolic na zawsze pamiętnym.

Bowiem dnia tego, mieyscowe Władze, zgromadziwszy się w domu Podprefekturalnym, udały się do mieszkania JO. Xcia, dla wynurzenia życzeń z ową nayczulszą radością, iakową tylko prawdziwe przywiązanie w sercu każdego Polaka, ku ulubionemu Xięciu wzniecić może.

Poczem przytomni Jenerałowie i Officerowie wraz z Władzami, udali się do Kościoła dla słuchania mszy przy paradzie woyskowey odśpiewaney, gdzie wiadomy lud tey Uroczystości, licznie się już był zgromadził, dla błagania Pana Zastępow o przedłużenie drogich dni Xcia w naypoźnieysze lata.

Wieczorem, gdy huk z armat ogłosił nadeszłą Uroczystość Urodzin N. Króla Rzymskiego, oświecenie wszystkich domow, zwłasney woli mieszkańcow nastąpiło.

W tymże czasie dany był bal przez JO. Xcia w pałacu, na którym przeszło 100 Osób z proszonych się znaydowało JO. Xże przy stole wniosł Toast N. Króla Rzymskiego, przy którym zgromadzeni Woyskowi, i Cywilni, wraz z Damami, wykrzyknęli z Zapałem: Niech żyie!

Tak wieczor ten w nayprzyiemnieyszey zabawie do poźney nocy przepędzonym został.

Nazaiutrz z świtem, powtorzył odgłos z armat tę uroczystość. Poźniey o godzinie 11tey z rana konsystuiące woysko w mieyscu czyniło paradę przed kwaterą główną JO. Xcia, Wodza Naczelnego. — Następnie JO. Xże z Sztabem, i Władzami mieyscowemi, udał się do Kościoła, gdzie w czasie odprawionego Nabożeństwa przy paradzie, i muzyce woyskowey, huk ciągle z armat był powtarzanym.

Wieczorem ponowione było oświecenie domow.

Z Paryża d. 9 Marca.

Cesarz oglądał d. 5 nowo przybyłe tu woyska rozmaitey broni, które potem udały się w drogę za Ren.

Pod czas kiedy Cesarz odbywał ćwiczenia z woyskami, pokazał się z iednego dolnego okna pałacu Tuilleries Król Rzymski, Cesarz wziął go z okna na ręce i chodził z nim długo. Na ten widok wzniosł się radosny okrzyk tak pomiędzy woyskami, iako też pomiędzy widzami.

Cesarz mianował adjutantami swoiemi Jenerałow brygady Drouhot, Barbona Corbineau i Barona Dejean. Wszyscy trzey wykonali dnia 7 przysięgę wierności.

Polowe sprzęty Marszałka Marmonta, Xcia Raguzy, wyszły d. 5 b. m. z Paryża do Niemiec.

D. 6 odwiedził J. C. K. Mość dom inwalidow i obsypał go dobrodzieystwy.

Popisowi, iako też ofiarowani jeźdcy wszędzie są w poruszeniu, udaiąc się do pułkow, do których są dodanemi.

Na zapytanie iednego z prefektow, iak dalece obcy robotnicy w Francyi obowiązanemi są do służby woyskowey, odpowiedzieli W. Sędzia i Minister woyny, iż każdy człowiek winien iest przykładać się do obrony kraiu, w którym mieszka, i rządu, który mu daie opiekę, chociaż wedle przepisow ustaw nie iest ieszcze do obywatelstwa przypuszczony. Dyrektor popisu wydał zatem rozkaz do prefektow, ażeby wszystkich obcych rzemieślnikow i robotnikow, którzy znayduią się od 2 lat w ich powiatach, umieścili na poczetach popisu lub narodowey gwardyi do klass, do których stosownie do swego wieku należą.

Ustanowiona w Hamburgu woyskowa kommissya skazała d. 2 Marca 6 osób na śmierć, które przyłożyły się naywięcey do zaszłego tam d. 24 Lutego zaburzenia, i tego samego dnia stracone zostały.

Dalszy ciąg rapportu o wewnętrznem położeniu państwa.

3. *Handel.* Handel państwa, które wydaie corocznie za 7 tysiący milliionow fr. własnych płodow, nie licząc wiele innych przedmiotow aktualney lub uroioney wartości, które należą do polityczney rachuby narodowego bogactwa, musi koniecznie bydź obszerny. Gdybyśmy wyliczyli tylko handlowe przedmioty, nie wątpię, iż wyniosą do 10 tysięcy milliionow.

"Skoro kray posiada dobrą ziemie, obszerność, wielką ludność, tedy wewnątrz niego znaydować się koniecznie muszą zarody ważnego handlu.„

W roku 1809 kiedy handel Francuzki naybardziey kwitnął, wynosił wywoz 357, przywoz (nie rachuiąc 55 mill. w złotey i srebrney monecie za wywozowe artykuły) 345 mill. fr. cały przeto zagraniczny handel w kwocie 360 mill. zaledwo piętnastą część wewnętrznego handlu wynosił.

W roku 1811 wynosił wywoz 328, przywoz (nie rachuiąc 146 mill. w złotey i srebrney monecie za wywiezione artykuły) 298 mill. fr. pierwszy przewyższał zatem drugi o 30 mill. fr.

W roku 1812 wynosił wywoz 383, przywoz (nie rachuiąc 93 mill. w pieniądzach za wywiezione artykuły) 257 mill. pierwszy przewyższył zatem drugi o 126 mill. fr.

Wywoz ostatniego roku zostawił daleko za sobą poprzedzaiące lata, a przywoz zmnieyszaiąc się zawsze, nie przewyższał nigdy w naypomyślnieyszych latach iak o 75 mill. wywoz, teraz zaś do-

szła ta przewyżka 126 mill. fr. Dawniey summa w prowadzonych rocznie gotowych pieniędzy nie wynosiła iak 65, teraz dochodzi do 110 mill. fr.

Wprowadza się daleko mniey matetyałow, a wyprowadza się daleko więcey fabrykatow.

"Proste i iednostayne ustawy zapobiegaią wszystkim myłkom, i nadaią handlowi bezpieczeństwo i łatwość. Wszędzie znayduie handel iednakowe prawa, iednakową opiekę; wygodne goścince i liczne kanały ułatwiaią i skracaią przewoz; z Hiszpanii do Hollandyi i Hamburga; z Rzymu do Brestu iśdź mogą z naywiększą łatwością naycięższe bryki; Amsterdam połączony iest kanałami z Marsylią; żegluga iest na wszystkich rzekach udoskonalona i utrzymywana przez codzienne roboty.

"Anglia wyzuła przez swoie gabinetowe rozkazy wszystkie bandery z znaczenia narodowego. Jak skoro nie ma żadnego neutralnego mocarstwa morskiego, ustaie także wszelki regularny związek na morzu. Stan ten musiał koniecznie stać się krytycznem. Na to też Anglia rachowała; ale baczność, zręczność i przezorność naszego rządu obrała ten czas do wielorakich ulepszeń. Właśnie od roku 1806 wzniosł się naybardziey nasz przemysł.

"Jeżeli Ameryka lub inne iakie mocarstwo przywiedzie do tego Angliią, iż uzna niepodległość iey bandery i wedle zasad Utrechtskiego traktatu bandera zasłaniać będzie towar, tedy porty nasze będą dla tego mocarstwa otworzone i handel nasz się wzmoże. Do naywyższego zaś wzniesie się stopnia, skoro pod rządem, iakim iest nasz, przy bogactwie naszych płodow ziemi i czynnym przemyśle, kosztować będziemy pokoiu, którego cały świat pragnie; pokoiu chwalebnego i bezpiecznego, który dozwoli się rozwinąć całemu ludzkiemu przemysłowi.

"Temu właśnie odmalowanemu stanowi naszey ziemi i oney użyciu, winniśmy iedynie kwitnący stan naszego skarbu, naylepsze w całey Europie systema mennicżne, bo nie mamy żadnych papierowych pieniędzy i ograniczony tylko na potrzebie kapitalistow dług narodowy. Takie położenie dozwala nam prowadzić woynę morską i dwie lądowe, utrzymywać zawsze pod bronią 900,000 ludzi, 100,000 maytkow, mieć lub zbudować 100 liniiowych okrętow i tylez fregat i wydawać co rocznie na publiczne roboty 120 do 150 mill. fr.„

4. *Publiczne prace.* Od wstąpienia na tron Cesarza wyłożono na Cesarskie pałace i gmachy koronne 62,000,000 fr. a na budowanie twierdz 144, zakładanie portow morskich 117, gościńcow 277, mostow 31, kanałow, przewozow i wysuszeń 128, roboty w Paryżu 102, publiczne gmachy w innych miastach i departamentach 149 ogółem 1005 mill. fr.

Zastawione pod czas rewolucyi dyamenty korony są wykupione i pomnożone; sprzęty koronne, które podług ustaw 30 milliionow wynosić powinny, są uzupełnione. Na obrazy, posągi i inne przedmioty kunsztow i starożytności wyłożonych zostało 30 milliionow i wszystkie te wydatki zastąpione zostały z skarbu dóbr koronnych.

Na wszystkich granicach, iako też na wszystkich brzegach i w portach poczynio-

ne zostały budowy bezpieczeństwa i umocnienia. Nayważnieyszemi są roboty w Antwerpii, Ostendzie, Cherburgu, Moguncyi i Alessandryi. Roboty w portach Cherburgu, Antwerpii, Flesindze, i t. d. są bardzo ważne; dla wydoskonalenia iednak pierwszych potrzeba ieszcze przez 10 lat 47 mill. fr. wyłożyć. Antwerpia nie miała ieszcze przed rokiem żadnego woyskowego zakładu; teraz posiada to miasto zbroiownią i warsztat, w którym 20 liniiowych okrętow razem może bydź stawianych, i kotlinę, w którey 42 liniiowe okręty maią bezpieczne schronienie.

Nowe goścince prowadzące z Francyi i Hiszpanii do Włoch są iuż ukończone i dla bryg furmańskich otwarte. Robiony iest nowy gościniec z Bordeaux do Bajony, który ukończony iuż w połowie, a w drugiey będzie w roku przyszłym.

Wiele kanałow iest pozaczynanych, ale ukończenie ich wymaga kilka lat czasu. Kanał St. Quentin, łączący Rodan z Skaldą, Antwerpiią z Marsyliią iest zupełnie ukończony i znaczna idzie na nim żegluga.

(Dalszy ciąg poźniey.)

Z Rzymu d. 12 *Lutego.*

Oznaymiona tu przed kilku dniami urzędowa wiadomość, iż przez zawarty w Fontainebleau dnia 25 Stycznia nowy konkordat zagodzone zostały spory względem spraw kościelnych w państwie Francuzkiem, rozpędziła chmury, które od nieiakiego czasu czyniły umysły niespokoynemi. Z tem większą przeto niecierpliwością oczekuiemy zabaw karnawałowych, które dopiero d. 20 b. m. się zaczną.

Ciągle pracuią żywo nad upięknieniem Rzymu i nad nowym pałacem Cesarskim w Quirinale. Wewnątrz iest iuż prawie ukończony; teraz pracuią nad zewnętrznemi ozdobami.

Czyli w powszechnem ożywianiu wszystkiego ożyią także u nas teatry, czas dopiero okaże. Od czasu, iak Niemiecka Spiewaczka, Karolina Haser, oddaliła się z teatru i poszła za adwokata Verra, i Spiewak Tachinardi obowiązał się długo ieszcze bawić w Paryżu, nie ma Rzym żadnego celuiącego śpiewaka na teatrze. Nawet balet nie ma więcey powabu, iak przestał go ożywiać ulubiony Baletnik Gioja.

Dla tey klassy ludzi, która nie może wiele łożyć na zabawy, obmyślono tani sposob zabawy przez przybyłego tu z Parmy z uczonym koniem P. Ferreti. Cudowne to zwierzę, które z sobą prowadzi, iest mały, sztucznie wyuczony koń, 24 lat maiący, z którym iuż przed 13 laty był w Rzymie i od tego czasu wiele nowych sztuk się nauczył. Przez usta swoiego przewodnika lub przez jesta rozmawia bardzo zabawnie z Publikum. Po sztukach końskich następuią tańce dwoch kształtnych w miarę swoiego wzrostu Karlic, z których iedna ma 32, druga 24 lat. Po nich pokazuie się dziewięcio letni karlik, który w wzroście wyrownywa 4 letniemu dziecięciu. Familiia ta karłow pochodzić ma z wysp Filipińskich, która przez żyiącego ieszcze brata Króla Hiszpańskiego darowaną została ostatniemu Xciu Parmy. Małe te kobietki maią żywą postawę, w rozmowach bardzo są dowcipne i niewyczerpane w mowie, gdy mowią z niemi o miłości lub małżeństwie.

Tańce, które tańczą, maią bydź tańcami zachodnio - indyyskiey wyspy. Poruszenia ich nadzwyczay są szypkie i zręczne, nogi prawie na powietrzu; naywięcey iednak okazuią wdzięku w walcu.

Więcey atoli daleko ściąga ludzi godzina, w którey w naznaczonych dniach bywaią publicznie wyciągane Numera lotteryi. Dwoch osierociałych chłopcow wyciąga z zawiązanemi oczyma Numera. Za wyciągnieniem każdych dziesięciu Numerow przygrywa na chorze muzyka i tak wciąż idzie poki wszyftkie Numera nie są wyciągnione, co trwa parę godzin. Ulubioną tę grę ludu, chciano cokolwiek ograniczyć, bo za Papiezkiego rządu można było baiaka ftawić (teraz naymnieysza ftawka ieft ieden frank); ale i na to w nadziei szczęścia lud się zdobywa.

Z Neapolu d. 24 *Lutego.*

W niedzielę d. 14 były u dworu pokoie. Król przyymował wszyftkich zagranicznych posłow. W tymże dniu Baron Durand, nadzwyczayny poseł i pełnomocny minifter Francuzki miał wftępną audyencyą.

Król poczynił w woysku podwyższenia.

Sławny Snycerz Kanowa przybył d. 22 b. m. do Neapolu.

Na mieysce zmarłego tu d. 14 Liftopada r. z. Franciszka Daniele, Królewskiego hiftoryografa, dyrektora drukarni Królewskiey i sekretarza akademii, obrała taż Kawalera Arditi. Pierwszy był zasłużonym mężem względem nauk; wszyftkie iego pisma celuią gruntowną nauką, rozsądną krytyką i rzadką czyftością ięzyka. Jeft on autorem wielu ważnych dzieł częścią w włoskim, częścią w łacińskim ięzyku pisanych. Z tych nayznakomitszem ieft piękny opis grobow Królewskich w Palermo; dzieło pełne szacownych uwag służących do hiftoryi średniego wieku; daley Rozprawa o medalach Kapui i wiele innych ściągaiących się do ftarożytności i litteratury dzieł. Ukończył także druk opisu cieśniny Kaudyskiey (*furculæ Caudinæ*) i czekał tylko na powrot Króla z puszczeniem tego pisma w publiczność, który pozwolił go sobie przypisać.

Kawaler Arditi znany ieft w uczonym świecie przez należenie do prac Herkulańskiey akademii i z rożnych dzieł uczonych. Jemu winien kray piękne urządzenie muzeum nauk, którego ieft dozorcą.

Kopania w Pompei ciągną się z wielką pilnością i bardzo wiele ludzi ieft tam zatrudnionych. D. 21 Liftopada odkopano szkelety wielu nieszczęśliwych, którzy zdawali się chciec szukać wyyścia, nie mogąc zapewne nigdzie się przeprawić, bo pod ich nogami leżało iuż do 10- ftop grubo popiołu. Niektóre z nich miały na palcach pierścienie, z których ieden z wężowey skorki bardzo zręcznie był powiązany, i kulczyki z dwiema wisiorkami z perełką. Podobneż kulczyki znayduią się w gabinecie Cesarskiey biblioteki w Paryżu, które przy nakazanym kopaniu przez Jenerała Championetta znalezione zoftały. Powyższe szkelety należą zapewne do iedney familii; kości małego dziecięcia, które zaledwo na świat wyszło, lub wcale ieszcze w żywocie matki było,

każą się domyślać, iż należąca do tey familii nieszczęśliwa matka, chciała się z tem dziecięciem ratować, które albo na ręku trzymała, albo ieszcze w żywocie nosiła, albo dopiero co na świat wydała. Niewolnica niosła cokolwiek droższych rzeczy w zawinięciu, które kilkokrotnie były obwinione. Powierzchnia tego zawinięcia iest skamieniała, ale poznać ieszcze można nici tey materyi. W tem zawiniątku znaydowało się 300 sztuk srebrnych i 8 złotych pieniędzy rożnych Cesarzow.

Pompeium iest niewyczerpaną kopalnią, z którey wydobędą ieszcze wiele pomnikow, wyświecaiących niewiadome rzeczy. Od kilku miesięcy kopią na około miasta, a skoro poznaią obwod iego, trafią zapewne na iego ulice i znaydą wnyiście do domow i gmachow. Kopania około murow nie wielką, iak sobie wystawić można, daią zdobycz; ale te które dawniey zaczęto na konsularney drodze, która od Neapolu do Pompeium prowadzi, są w pomniki obfite. Niedawno odkryto cztery grobowce, z których dwa piękny kształt i oddzielny obwod maią. Pierwszy przyozdobiony iest płasko rzeźbami, wyrażaiącemi szermierstwo i gonitwy zwierząt, iakie na obchod pogrzebowy dawano dla ludu na amfiteatrach. Jedna z płaskorzeźb, na którey wyrażeni są szermierze, ma napis pędzlem czarną farbą zrobiony; ale przez dawność i ogień iest poniekąd zatarty. Pozostała reszta służy iednak do obiaśnienia wiadomości, którą mamy o szermierzach. Grob ten stanowi czworokąt, a wierzch iego wznosi się piramidalnie. Może ieszcze odkopią posąg, który na nim stał. Drugi grobowiec iest okrągły, podobny do grobu Cecylii Metelli niedaleko Rzymu i Munatiusa Plancusa w Gaecie. Płaskorzeźby na nim wystawiaią cudowne alegorye stanu dusz po śmierci, i wnieść stąd można, iż ten, któremu go wystawiono, trudnił się za życia podobnemiż taiemnicami. Trzeci poświęcony kapłance Cerery iest w pół słupca zrobiony. Czwartego ieszcze zupełnie nie odkryto.

Z Londynu d. 28 *Lutego.*

Jedno z pism tuteyszych pod d. 23 Lutego donosi o zabraniu Amerykańskiego korsarza Star o 6 działach i 35 ludziach przez liniiowy okręt Superb o 74 działach przy Belle-Isle.

Z Falmutu donoszą pod d. 21 Lutego: — Pocztowy statek Marlborough przybył tu w 5 dni. D. 15 b. m. fregata la Pique i korweta Myrtle wypłynęły z Lizbony do Anglii z konwoiem, który składa się z 50 naywięcey przewozowych statkow. Od statku Marlborough dowiaduiemy się, iż fregata J. K. Mci Czarownica zabrała Amerykańskiego korsarza Trasher o 11 działach i do Gibraltaru odesłała, i 4 innych Amerykańskich korsarzow krąży pod brzegami Portugalskiemi. Amerykański bryg Hope, który z Nowego Orleanu do Bordeaux płynął, zabrany przez Angielskiego korsarza z Fowey i do tuteyszego portu przyprowadzony został.

Francuzki korsarz Eugeniusz o 12 działach zabrał d. 13 b. m. szonera Marya z Kork. Tenże korsarz zabrał także bryg Palafox z Londynu do St. Miguel przeznaczony. Korsarz Francuzki zabrawszy kilka skrzyń fruktow z statku Marya pozwolił mu wolno odpłynąć. Kapi-

tan Burton, którego okręt tenże korsarz d. 4 b. m. zabrał, powrocił na statku Marya do Korku. Francuzcy officerowie bardzo grzecznie obchodzili się z P. Burton, poki tylko na ich okręcie się znaydował i odesłali go na statku Marya, wraz z drugiem iego kapitanem i kadetem morskim do Anglii.

Podług ostatnich doniesień od naszey floty z pod Brestu, zdaie się, iż tameysza Francuzka flota zamyśla wyyśdź pod żagle, zapewne do Ameryki. Fregata Andromacha narachowała tam 7 liniiowych okrętow z zaciągnionemi żaglami.

Londyńskie towarzystwo do rozszerzenia Pisma Swiętego kazało Ewangeliią S. Marka i niektóre rozdziały dzieiow Apostolskich na ięzyk Chiński przełożyć. Tłumaczenia te uskutecznione przez missyonarza Angielskiego w Kalkucie, wydrukowane zostały rzniętemi z drze a literami chińskiemi i na papierze chińskim. Chcą tak n że sposobem cały nowy testament przełożyć i wydrukować, i spodziewaią się przez to zmnieyszyć nadzwyczayną pogardę, którą uczeni Chinscy od kilku lat przeciw religii Chrześciańskiey okazuią i iaką nawet panuiący teraz Cesarz w długim edykcie wyraził. — Prywatny człowiek w Kalkucie, P. Williamston, przetożył Wielanda powieści i wiersze na ięzyk Malayski.

Z Kopenhagi d. 10 Stycznia.

Ogłoszono w Kopenhadze pod dniem 5 Stycznia Królewskie rozporządzenie, na mocy którego wszelka względem papierow kraiowych i gatunku monety pomiędzy obiema Królestwami i Xięstwami Duńskiemi zachodząca róznica iest zniesiona, a natomiast zaprowadzony Bank, za którego papiery ręczyć będą dobra rządowe.

Wstęp rozporządzenia tego iest następuiący: "Ponieważ dotychczasowy stan pieniędzy kraiowych w samych zasadach swoich iest wstrząśnionym, przeto postanowiliśmy dla przywrocenia porządku i stałości dać mu fundament trwały i niewzruszony. Uznaliśmy oraz za rzecz konieczną znieść rożnicę zachodzącą pomiędzy Królestwami i Xięstwami względem pieniędzy i sposobow płacenia, ponieważ ona oddziela ie ze wspolną szkodą i pozbawia ie tey podpory, którąby z siebie nawzaiem mieć mogły. Tym końcem ustanowiliśmy Bank królestwa i daliśmy mu taki maiątek i takowe przywileie, które są w stanie zabezpieczyć nowy stan pieniężny. Położone w Nas zaufanie Ludu Naszego, iż nic dla Nas nie iest tak ważnem, iak troskliwość o dobro iego, i że środki przez Nas obrane są owocem długiego doświadczenia i doyrzałey rozwagi, ręczy nam za udanie się tego nowego planu. Pewność utrzymania dobra powszechnego, wymaga ofiar od poiedynczych osób; ależ te uciążliwości, które za sobą ciągnie tak nagła i obeymuiąca wszystko odmiana, iaką iest teraźnieysza uważane bydź powinny iedynie za niezbędną dla oyczyzny składkę. — Do powszechnych ustanowień rozporządzenia tego należy: 1) Mieysce wszystkich Biletow bankowych, zwanych kurant i species, bieletow instytutow pożyczek, rewersow skarbowych, assygnatow i rewersow assygnacyynych, tudzież wszelkiego gatunku monet będących teraz w obiegu w Naszych Królestwach i Xięstwach, zastąpić ma na przyszłość pieniądz gatunku iednego. 2)

Ustanowiony Bank królestwa, którego Administracya odłączoną ma bydź zupełnie od Administracyi rządowey kraiu, wstępuie wraz z podrządnemi sobie instytutami na mieysce będących teraz bankow i instytutow pożyczki, a Urzędnicy przeznaczeni do Administracyi tego banku, maią na siebie włożony święty obowiązek czuwania nad tem, aby kredyt wydawanych pod ich dozorem biletow bankowych królestwa nie upadał, i aby nigdy większa liczba onychże, nad teraz przeznaczoną, wydawaną nie była. 3) Dla niewzruszonego bezpieczeństwa tych bankowych biletow królestwa, ręczyć ma wszelka stała własność w królestwie za summę, która będzie wydaną. 4) Administracya banku powierzoną bydź ma zwierzchnemu dozorowi i kontroli tych mężow, ktorzy obierani będą sposobem przepisanym w ustawach tegoż banku. Rachunki banku tego składać się maiące, obwieszczane bydź maią drukiem publicznie. 5) Stopa menniczna na nowe pieniądze królestwa taksię ustanawia, iż z iedney marki czystego srebra wagi Kolonskiey, bitych ma bydź 18 i 1/2 bankowych talarow. Jeden kraiowy bankowy talar ma 6 markow, czyli 96 szelągow, 6) Kraiowym biletom bankowym królestwa nadaie się wartość srebra, według którey przyymowane bydź maią we wszystkich publicznych wypłatach, iako też w wypłatach prywatnych, które albo ninieyszem rozporządzeniem oznaczone są w wartości srebra, lub też tak na przyszłość obwarowane zostaną, i t. d.,,

Na mocy Edyktu pod d. 30 Grudnia zniosł Król w Xięstwach Szlezwidzkiem i Holsztyńskiem wszelką opłatę od maiątkow wyprowadzanych do Francyi. W skutku tego Edyktu mogą więc mieszkańcy tych Xięstw przenosić swoy maiątek do Francyi, a nawet i sukcessye, nie opłacaiąc żadnego podatku, i wyięte są od tego tylko taxy, ktore w królestwie Duńskiem w powszechności na spuścizny są nałożone, lub nałożonemi bydź mogą.

Z Frankfortu d. 10 *Marca.*

Wszystkie woyska Francuzkie, które nad Menem stały, zrobiły wczoray i dziś poruszenie naprzod; głowna kwatera Jenenerała Souham przenosi się z Frankfortu do Aszaffenburga. Wszystko zapowiada bliskie otworzenie kampanii.

D. 9 b. m. przeszło znowu zza Renu 3000 Francuzkiey piechoty z wielu działami, amunicyynemi wozami i t. d. przez nasze miasto.

Wiele woysk przechodzi także Ren pod Strazburgiem i Wezel.

W tych dniach spodziewany tu iest z Francyi Xże Moskwy (Marszałek Ney) iadący do wielkiego woyska.

Z Wirtemberga d. 13 *Marca.*

Przeieżdżaiący przez miasto nasze mianowany przy dworze Wiedeńskiem Cesarsko - Francuzki Ambassador, Hrabia Narbonne, miał honor bydź d. 11 b. m. po południu przez Ministra spraw zewnętrznych, Hrabiego Zepellin, przed J. K. Mcią bydź stawionym.

Mianowany Landwoitem Schwarzwaldu, Szambelan Gemmingen, wykonał dnia wczorayszego przysięgę przed J. K. Mcią.

DODATEK
DO Nro 25
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 28 MARCA 1813 Roku W NIEDZIELĘ

Liſta Osob, które od dnia 10 Lutego 1813 Roku. Szarpie, Bandaże, Koszule, i Szlafmyce dla cierpiącey Ludzkości ofiarowały.

Od niewiadomych z Powiatu Szydłowskiego Szarpi funt. 38 łut. 22

— W. Margrabiny Pinczowskiey Szarpi funt. 3 łut. 14.

Szlafmyc włoczkowych sztuk 38.

— niewiadomey Obywatelki z Krakowa Szarpi funt 1.

— JW. JX. Borowskiego, Sędziego Pokoiu Powiatu Szkalbmirskiego Szarpi funt. 4 łut. 13 1/2.

— Dekanatu Sokolnickiego Ptu Szkalbmirskiego Szarpi funt. 3 łut. 30.

— JW. Jozefa Hrabi Wodzickiego Szarpi funt. 2 łut. 19.

— Wzney Katarzyny Brudzińskiey z Ptu Miechowskiego Szarpi funt 1 łut. 4.

— JW. Jm. PP. Hrabianek Wielowieyskich koszul sztuk 20.

W Krakowie dnia 26 Marca 1813.

Z Drezna d. 8 Marca.

Prawie w tymże czasie, kiedy Wicekról Włoski czynił wsteczne poruszenie, opuścił Jenerał Regnier z zoſtaiącym pod iego rozkazami korpusem, złożonym z Francuzow, Sasow i Bawarczykow, lewy brzeg rzeki Spree pod Bautzen, gdzie przez 10 dni ſtał, i cofnął się do naszey ſtolicy, która dla rozebranych wałow nie ieſt w prawdzie miaſtem obronnem, ale dla murowanego moſtu na Elbie ieſt w teraźnieyszych okolicznościach ważnem ſtanowiskiem. Kilka tysięcy Bawarczykow, którzy zoſtaią pod rozkazami Regniera, poszło do Meisen, dla zasłonienia tamteyszego moſtu. Zdaie się, iż wodzowie Francuzcy poſtanowili rownie mocno zasłonić brzegi wyzszey Elby, iak zasłonione są niższey począwszy od Wittenberga aż za Magdeburga. D. 6 przybył Wicekról z głowną kwaterą do Wittenberga i przeszedł po tamteyszym moście, około którego naymocnieysze poczyniono przygotowania do obrony. Tymczasem nadciągaią znaczne positki z Francyi.

Miniſter Francuzki, Baron Serra i inni zagraniczni posłowie bawią ieszcze w Dreznie.

Dzień S. Fryderyka obchodzony był

w Plauen powszechnem oświeceniem miasta. Król odebrał od wszystkich Sasow nayszczersze życzenia, którzy zawsze dla takiego Monarchy gotowemi są maiątki i krew poświęcić.

Z Lipska d. 9 Marca.

Wczoray w wieczor przybył tu Xże Eckmühl (*Marszałek Davoust*) z głownym swoim sztabem i stanął w Gohlis o ćwierć mile od miasta.

Dziś o godzinie 1 po południu przybył tu Wicekról Włoski z głownym sztabem wielkiego woyska, tak iż głowna kwatera wielkiego woyska znayduie się w naszem mieście. Nadciągnęły tu pułki 24ty i 56ty i żandarmerya Cesarska, które po wsiach rozłożone zostały.

Z Wircburga d. 10 *Marca.*

D. 2 b. m. przybył tu pułk pieszy W. Xcia Heskiego w liczbie 1500 ludzi i nadciągną ieszcze 3 pułki piesze i konne tegoż Xięcia. Wczoray przybył pułk piechoty Wirtemberskiey i oczekuiemy więcey ieszcze woyska Xiążąt ligi Reńskiey, iako też zakładow gwardyi Cesarskiey. Dowodztwo nad woyskami ligi Reńskiey obiąć ma Jenerał dywizyi Cara St. Cyr.

Z Ratysbony d. 10 *Marca.*

Z wszystkich cyrkułow i wszystkich miast królestwa nadchodzą nayprzyiemnieysze doniesienia o idącey pomyślnie rozpisaney przez J. K. Mość pożyczce loteryczney. Bawarczykowie okazuią i w tem swoy patryotyzm, że wielu z ochotą więcey zakupuie losow, niżeli edykt Królewski przepisuie. Teraźnieysze nadzwyczayne okoliczności wskazały potrzebę użycia nadzwyczaynych środkow. Nie płaciemy w tym roku podatku woiennego, a tak zwany familiyny padatek, który nayhardziey ubogich dotykał, zmnieyszony na teraźnieyszy rok został o dwa milliony złr. Dzięki rządowi, iż oszczędza ubogą klassę. Maiętni Bawarczykowie znoszą teraz cały ciężar lecz wolą go znosic, iak widzieć lud nadzwyczaynym woiennym podatkiem obarczony lub papierowe pieniądze zaprowadzone.

Z Zemlina d. 4 *Marca.*

Od 4 tygodni cieszemy się naypięknieyszą wiosienną pogodą. Snieg w całey okolicy stopniał ieszcze w początkach Lutego i rzeki lódy pozrucały. Donay zamarzł tylko był do Salankanent, stamtąd był aż do uyścia otwarty, ale Sawa zupełnie była zamarzła, co iest rzadką rzeczą.

Z Wiednia d. 20. *Marca*

N. Cesarz mianował nayłaskawiey na mieysce zmarłego w d. 15 Stycznia 1812 Kaietana na Kitkach Kickiego Laitmeritzkiego Biskupa, Wacława Leopolda Chlumczanskiego, kawalera na Przestawłku i Chlumczanach, Arcybiskupem łacinskiego obrzędu we Lwowie.

Przeznaczony do tuteyszego dworu na ambassadora Adjutant Cesarza Francuzow i Jenerał dywizyi, Hrabia Ludwik Narbonne, przybył tu d. 17 b. m.

Od brzegow Menu d. 15 *Marca.*

W tych dniach oczekuiemy w okolicach naszych artyleryi Cesarskiey gwardyi i znacznych korpusow Jazdy, które Ren przechodzą.

Pomiędzy wielu woyskami Francuzkiemi, które przed 12 b. m. do Frankfortu przybyły, postrzeżono także dwa bataliiony gwardyi Cesarskiey złożone z synow zmarłych woyskowych. Woyska te, których przedziwney postawie, dokładności w obrotach i karności nie można się dosyć napatrzeć, wypoczną trzy dni w Frankforcie, potem udadzą się na mieysce swoiego przeznaczenia.

Cztery pułki Szwaycarskie, które powracały od wielkiego woyska do Francyi, odebrać miały rozkaz, podług Lauzańskiey gazety, zatrzymania się w Erfurcie.

D. 1 Marca przybyło do Gera 60 Rossyyskich jeńcow, którzy nazaiutrz udali się w dalszą drogę. D. 3 przybyło tamże znowu 160 takichże jeńcow i drugiego dnia daley się udali.

D. 10 przeiechał przez Frankfort goniec Francuzki z Magdeburga do Paryża.

Król Westfalski zaszczycił 62 officerow i polowych lekarzow orderem korony.

Z Filadelfii d. 20 Stycznia.

Prezydent Ziednoczonych Stanow Maddisson posłał kongressowi następuiący list Kommodora Rodgers do Sekretarza morskiego pisany:

Na fregacie Prezydentka w Bostonie d. 14 Stycznia 1813.

"Mci Panie! Posełam WPanu dwa poczety ludzi na zbroynych statkach Króla Jmć. W. Brytanii, Moseli i Safo, oba ośmnasto działowe z stanowiska Jamaiki. Znaleziono te poczety na pocztowym statku Swallow. Anglicy zapierali się zawsze, iż na woiennych okrętach swoich nie zatrzymuią Amerykańskich maytkow, iak tylko ich za takich uznaią; dołączone tu poczety są oczewistym dowodem, iż inaczey mowią, a inaczey czynią. Widać z nich, iż w miesiącu Sierpniu osma część maytkow Moseli i Safo składała się z Amerykanow. Jeżeli na innych okrętach choćby tylko w czwartey części zachowany był podobnyż stosunek, tedy maią widocznie daleko większą liczbę Amerykanow w swey służbie, niżeli się spodziewać można było. Wstrzymuię się od wszelkich w tym względzie uwag, bo dołączone pisma iasno rzecz wyłuszczaią.,,

Obranie na nowo prezydentem P. Maddisona maią tu, pomimo zabiegow strony Federalistow, zaniewątpliwe.

Zgromadzenie prawodawcze Pensylwanii postanowiło dla służby kraiowey zbudować kosztem tey prowincyi fregatę w Filadelfii i okręt dwudziesto działowy w twierdzy Presqu'ile nad jeziorem Erie.

Przed Sandy-Hook krążą trzy woienne okręty Angielskie i galiota, należące zapewne do eskadry Warrenna.

D O N I E S I E N I A.

W skutek Rezolucyi Wysokiego Trybunału Cywilnego Departamentu Krakowskiego, dnia 22go Marca 1813 Roku Nro 610 wydaney, niżey podpisany Ruchomości po niegdy Maryannie Swieiowskiey pozostałe, iako to: cynę nową i starą, suknie

bielizne i rożne sprzęty gospodarskie w kamienicy przy ulicy Grodzkiey pod Nrem 29 położoney, za gotowe pieniądze, w monecie srebrney Courant na dniu 4go Kwietnia r. b. o godzinie 9tey z rana sprzedawać będzie.

W Krakowie dnia 24go Marca 1813 Roku.

Floryan Chwynacki, J. K. Mel Pisarz Akt. Dep. Krak.

Urząd Wykonawczy przy Sądzie Pokoiu Powiatu i Miasta Krakowa wydziału IIgo uwiadomia Publiczność, iż z mocy Wyroku Wysokiego Trybunału Handlowego, Dep. Krakowskiego i Radomskiego, z dnia 10go Marca r. b. 1813 oczmie zapadłego. w mieście Wodzisławiu Powiecie Jędrzejowskim Dep. Krakowskim, w domu pod Nrem 27 dnia 12 Kwietnia r. b. z rana o godzinie 10tey rozpocznie się sprzedarz publiczna wina Węgierskiego w gatunkach Maślarza starego w beczkach, a to za gotowe pieniądze w monecie srebrney kurant. Życzący sobie nabycia takowego Maślarza podpisany, do mieysca i na termin zwyż wyrażony zaprasza. —— W Krakowie dnia 26go Marca 1813 roku.

Jan Chrzciciel Krakowski, Komornik S. P. P. M. K. W. IIgo.

Komornik przy Trybunale Handlowym Departamentow Krakowskiego i Radomskiego zawiadomia niniéyszym że w Kazimierzu przy Krakowie pod L. 79 dnia 30go m. i r. b. o godzinie 9tey z rana odbędzie się sprzedarz bielizny, stroiu żydowskiego, korali, tudzież wag z gwichtami i innych dla sprzedaiących mięso potrzebnych narzędzi. Maiących chęci nabycia takowych Effektow podpisany zaprasza.

Dan w Krakowie dnia 27go Marca 1813.

Jozef Kozłowski, Komornik T. H. D. K. i R.

Prefekt Departamentu Krakowskiego, podaie do wiadomości, iż na dniu 11tym b. m. zbiegł po odwiązaniu się od płota przybyłemu do zapisania kwater do Wawrzeńczyc Ces. Austryackiemu Gefreyterowi od pociągow koń wałach, maści brudno kasztanowatey, miary 14tey, maiący lat piętnaście z całą podoff cerską po Węgiersku zrobioną remontą. — Ktokolwiek zatem tego obłąkanego konia przytrzymał, lub z opisania pozna, obowiązany iest po przytrzymaniu w razie potrzeby przywłaściciela o tem Prefektowi donieść, który dalsze względem zwrocenia go właściwey Ces. Austryackiey kommendzie przedsięweźmie kroki. — W Krakowie d. 27 Marca 1813.

(Pod.) *Wodzicki, Prefekt.*

Wroński, S. J.

Koczyk nowy, mocny, modny, ze wszystkiem wygodny, iest do sprzedania, życzący go sobie kupić, udać się zechce do Murgrabiego domu 117 przy ulicy Grodzkiey sytuowanego; a przez tegoż okazanym będzie, i o cenie zawiadomienie nastąpi. W Krakowie dnia 4go Marca 1813.

Dnia czwartego Kwietnia roku bieżącego o godzinie 9tey przed południęm zboże rożnego gatunku w snopie w wsi Brzyściu przy Pinczowie w Powiecie Szydłowskim leżącey za gotową srebrna kurant kurs powszechny maiącą monetę, we dworze sprzedawane będzie. Każdy przeto chęć kupną maiący w pomienionym dniu i mieyscu stawić się zechce. Dan w Krakowie d. 11 Marca 1813.

Jan Kanty Kowalski, K. T. C. F. I. D. K.

Urząd Konsumcyiny miasta Krakowa wzywa niniéyszym Star. Friedleinder w mieście Rytuniu w Prusach leżącym zamieszkałego, aby się końcem usprawiedliwienia w względzie zabraney iemu Tabaki funt 40 o którey defraudacyą iest obwinionym, w urzędzie swym w Krakowie w Ratuszu starym dnia 20 Kwietnia r. b. z rana o godzinie 9tey stawił albowiem w przeciwnym razie gdy termin bezskutecznym upłynie Obiekt wyżey wyrażony konfiskacie ulegnie, a zaś należytość skarbowa iaka wedle przepisow kraiowych należeć się będzie, z piecow które przyaresztowane ma sobie wyexekwowaną zostanie. — W Krakowie dnia 17 Marca 1813.

Dzwonkowski K. K. *Kołakowski, Kottr.*